

Raadsvoorstel

Onderwerp	Raadsvoorstel Nota reserves en voorzieningen
Zaakid	2025-146738
Auteur	Monica Grims +31793469940 M.G.Grimms@zoetermeer.nl
Gemeentesecretaris a.i.	Meijer, A.S.
Afdelingshoofd	Schippers H.M. (Marcel)
Portefeuillehouder	Wethouder Iedema
Medeverantwoordelijke(n)	

Uiterste behandeldatum (+ reden)	Februari 2026 vanwege start accountant controle jaarrekening 2025. Door de nota Reserves en voorzieningen te actualiseren wordt ook invulling geven aan het advies hierover van de accountant in de accountsverklaring bij de jaarrekening 2024.
Programma(s)	Alle
Eerdere besluitvorming	Nota reserves en voorzieningen 2020
Samenvatting	Deze nota Reserves en voorzieningen 2025 bevat de kaders voor de reserves en voorzieningen en is een actualisatie van de Nota reserves en voorzieningen uit 2020. Aanleidingen voor deze actualisatie zijn gewijzigde gemeentelijke (beleids)kaders en de Financiële verordening 2023. Deze nota presenteert (naast de wettelijke regelgeving) de algemene – en specifieke Zoetermeerse beleidsuitgangspunten voor reserves en voorzieningen. Hiermee wordt invulling geven aan het advies van de accountant in de accountsverklaring bij de jaarrekening 2024. De nadruk ligt op een generiek kaderstellend beleid op raadsniveau. Zo worden er geen financiële overzichten met standen van reserves en voorzieningen gepresenteerd, omdat deze informatie minimaal jaarlijks wijzigt en dus snel veroudert. Bovendien wordt dit soort informatie in de jaarrekening en begroting opgenomen (wettelijke verplichting).
Bijlagen	1. Nota reserves en voorzieningen

Raadsbesluit

Raadsvoorstel Nota reserves en voorzieningen
2025-146738

De raad van de gemeente Zoetermeer;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 november 2025

Besluit

1. De mogelijkheid te bieden om een deel van de reserves tot tien procent van een surplus in de algemene reserve in te zetten om structurele tekorten te dekken onder de voorwaarde dat de solvabiliteit van de gemeente groter of gelijk aan 20 procent is en blijft.
2. Bij verkoop van vastgoed (gemeentelijke panden) de incidentele verkoopresultaten (positief en negatief) ten gunste of ten laste te brengen van de algemene middelen (de vrij inzetbare reserve). Het gaat hierbij om incidentele verkoopresultaten in de vorm van hogere/lagere verkoopopbrengst ten opzichte van de restantboekwaarde.
3. De middelen die Zoetermeer als centrumgemeente ontvangt van het rijk voor de arbeidsmarktregio te storten in de bestemmingsreserve Arbeidsmarktgeldten Zuid-Holland Centraal (ZHC) en de uitgaven aan de arbeidsmarktregio hieruit te onttrekken.
4. De volgende richtlijnen voor de werking van de Reserve dekking kapitaallasten vast te stellen:
 - de reserve dekt (een gedeelte van) de rente- en afschrijvingslasten van de desbetreffende activa;
 - zodra een activum in gebruik wordt genomen en het werkelijk investeringsbedrag bekend is, wordt de noodzakelijke omvang van de reserve opnieuw bepaald;
 - als het werkelijk investeringsbedrag lager is dan begroot dan vallen de overtollige middelen van de reserve vrij ten gunste van de exploitatie;
 - als het werkelijk investeringsbedrag hoger is dan begroot dan wordt de reserve, indien dat financieel mogelijk is, aangevuld met de benodigde middelen;
 - in de jaarrekening wordt de begrote dekking voor rente en afschrijving aan de reserve onttrokken;
 - onttrekking aan de reserve gaat pas in, in het jaar nadat het desbetreffende activum in gebruik is genomen;
 - de verrekeningen met de Reserve dekking kapitaallasten verlopen via het Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen (OAD);
 - kapitaallasten van investeringen worden ten laste van de exploitatie gebracht. Slechts in uitzonderingsgevallen wordt gebruik gemaakt van een kapitaaldeckingsreserve voor de dekking van deze lasten.
5. De extra inkomsten door de groei van de stad voor 50% te reserveren in de Reserve Fonds Zoetermeer 2040. De overige 50% te reserveren voor mogelijke meerkosten die voortvloeien uit de noodzakelijke volumegroei in voorzieningen en organisatie bij een stijgend aantal inwoners. De inzet van deze dekkingsmiddelen jaarlijks inhoudelijk af te wegen via de perspectiefnota.
6. De nota Reserves en voorzieningen uit 2020 in te trekken.
7. De nota Reserves en voorzieningen 2025 vast te stellen.

Dit besluit treedt in werking twee weken na de bekendmaking daarvan. Tenzij over dit besluit een inleidend verzoek tot het houden van een referendum wordt gedaan.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad op 23 februari 2026

de griffier,

de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM

drs. M.J. Bezuijen

Toelichting

Probleemstelling en kader

Inleiding

De Nota Reserves en Voorzieningen 2025 geeft het kader voor het instellen, wijzigen en opheffen van reserves en voorzieningen van de gemeente. De nota onderscheidt reserves (voor specifieke doelen en onzekere risico's) en voorzieningen (voor verplichtingen en voorzienbare risico's) en beschrijft hoe deze worden gevormd en besteed. De nota is een actualisatie van de Nota Reserves en voorzieningen uit 2020. Aanleidingen voor deze actualisatie zijn gewijzigde gemeentelijke (beleids)kaders en de Financiële verordening 2023.

Belangrijkste wijzigingen

Nieuw zijn:

- de mogelijkheid om een deel van reserve van een surplus in de algemene reserve onder voorwaarden in te zetten om een structureel tekort te dekken (besluit 1);
- de richtlijnen voor de werking van de Reserve dekking kapitaallasten (besluit 4).

De omgang met de verkoopresultaten van vastgoed (besluit 2) en de omgang met de middelen die Zoetermeer ontvangt en uitgeeft als centrumgemeente voor de arbeidsmarktregio (besluit 3) zijn al eerder via afzonderlijke bestuursvoorstellen door de raad vastgesteld. In dit geval worden deze besluiten bevestigd door opname in het generieke, kaderstellend beleid voor reserves en voorzieningen.

De omgang met de extra inkomsten door de groei van de stad is aangescherpt door in plaats van **maximaal** 50% in de nieuwe situatie 50% te reserveren in de Reserve Fonds Zoetermeer 2024. Dus het woordje 'maximaal' vervalt (besluit 5).

Reserves en voorzieningen dienen om de gemeentelijke financiële stabiliteit te waarborgen door een bufferfunctie, financieringsfunctie en egalisatiefunctie. Ze dienen om onvoorziene risico's en tegenvallers op te vangen, toekomstige investeringen en lasten te financieren, en schommelingen in de jaarlijkse uitgaven te egaliseren.

Beoogd effect

De kaders zijn ingesteld om de raad zoveel mogelijk transparantie en grip op de (ontwikkeling van) reserves en voorzieningen te geven. Door inzicht in de reserves en voorzieningen wordt de beleidsruimte beter zichtbaar. Deze nota presenteert (naast de wettelijke regelgeving) de specifieke Zoetermeerse beleidsuitgangspunten.

De nadruk ligt op een generiek kaderstellend beleid op raadsniveau. Zo worden er geen financiële overzichten met standen van reserves en voorzieningen gepresenteerd, omdat deze informatie minimaal jaarlijks wijzigt en dus snel is verouderd. Bovendien wordt dit soort informatie in de jaarrekening en begroting opgenomen (wettelijke verplichting).

Voorstel/keuzemogelijkheden/risico's

Argumenten

1.1 Deze optie maakt het mogelijk om indien nodig de begroting structureel sluitend te krijgen zonder de noodzaak tot bezuinigingen.

Normaliter is het niet toegestaan om structurele tekorten op te vangen met incidentele middelen zoals reserves. Vanaf 2024 mogen gemeenten onder voorwaarden een deel van de reserves inzetten om structurele tekorten te dichten. Er mag tot tien procent van een surplus in de algemene reserve worden aangewend om structurele tekorten te dekken. Dit onder de

voorwaarde dat de solvabiliteit van de gemeente groter of gelijk aan 20 procent is en blijft. De gemeente Zoetermeer heeft al een paar keer gebruik gemaakt van deze optie om de begroting structureel sluitend te krijgen en zodoende niet onnodig te moeten bezuinigen.

2.1 en 3.1 Dit geeft de raad een totaal overzicht van de beleidskaders voor reserves en voorzieningen.

Deze specifieke beleidslijnen zijn in de loop der tijd via afzonderlijke beleidsvoorstellen door de raad vastgesteld. Opname in de nota Reserves en voorzieningen geeft de raad een totaal overzicht van het generieke kader.

4.1 Op deze manier is sprake van een eenduidige en transparante omgang met de Reserve dekking kapitaallasten.

De Reserve dekking kapitaallasten is specifiek bedoeld om de kapitaallasten van investeringen te dekken. Structurele lasten moeten worden gedekt door structurele baten. Investeringslasten drukken structureel op de begroting en worden dus bij voorkeur gedekt uit reguliere, structurele inkomsten.

Een kapitaaldeckingsreserve ter dekking van de kapitaallasten gedurende de looptijd van de investering heeft om die reden niet de voorkeur. Er wordt terughoudend omgegaan met het vormen van een reserve waaruit de kapitaallasten kunnen worden gedekt. Daarom zijn nadere richtlijnen geformuleerd voor de werking van de Reserve dekking kapitaallasten.

5.1 Dit is een lichte aanscherping van eerdere besluitvorming over de storting in de Reserve Fonds Zoetermeer 2040 (voorheen Reserve Investeringsfonds).

In het eerder vastgestelde raadsvoorstel 06 372912 15 Kosten Schaalsprong 2018 en 2019, beslispunt 8) werd van de extra inkomsten door de groei van de stad **maximaal 50%** gestort in de Reserve Fonds Zoetermeer 2040. Het voorstel is dit op **50%** te stellen en 'maximaal' te laten vervallen.

De reserves zijn bedoeld om de groei van de stad financieel beheersbaar te houden. Nieuwe woningen leveren nieuwe inkomsten. De helft daarvan wordt gebruikt voor meerkosten voor uitbreiding van voorzieningen (voor sport, onderwijs, leefbare buitenruimte e.d.) en de organisatie. Dit is nodig door een toename van het aantal inwoners. De andere helft gaat in de Reserve Fonds Zoetermeer 2040 voor strategische, lange termijninvesteringen.

6.1 De huidige nota Reserves en voorzieningen uit 2020 is verouderd.

De huidige nota Reserve en voorzieningen verwijst naar achterhaalde regelgeving.

7.1 De nota Reserves en voorzieningen vast te stellen.

De nieuwe nota Reserves en voorzieningen is gebaseerd op actuele regelgeving. Deze nota presenteert (naast de wettelijke regelgeving Besluit Begroting en Verantwoording) scherper dan voorheen de specifieke Zoetermeerse beleidsuitgangspunten.

Kantttekeningen

Niet van toepassing.

Financiën

Niet van toepassing.

Controleprotocol

Niet van toepassing.

Participatie en Communicatie

De nota wordt gepubliceerd op de interne - en externe website.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten

Niet van toepassing.

Rapportage en evaluatie

Niet van toepassing.

Planning

Niet van toepassing.